

Til Gyda Heding (medlem af Borgerrepræsentationen)

Svar på spørgsmål om udlån af lokaler til ansatte

Du har den 11. oktober 2022 stillet følgende spørgsmål til Økonomiforvaltningen:

Vil det være muligt for Københavns Kommune at tilbyde ansatte, at benytte deres arbejdsplads til at afholde runde fødselsdage o.l. uden for arbejdstiden?

Motivering

Københavns Kommune mangler billige festlokaler. Som led i at fastholde kommunens ansatte ønskes det, at give de ansatte mulighed for at benytte deres arbejdsplads til formålet.

Økonomiforvaltningens svar

Økonomiforvaltningen har forstået dit spørgsmål sådan, at det omhandler den situation, hvor kommunens ansatte gives mulighed for at benytte kommunens lokaler til rent private formål.

Det bemærkes indledningsvist, at kommunen gerne må afholde udgifter til repræsentation, hvilket fx kan være vederlagsfri benyttelse af lokaler til afholdelse af en ansats jubilæum eller fødselsdag. Der henvises til kommunens politik for repræsentation m.v., særligt dette afsnit:

"1.5. Fødselsdage og jubilæer

Udgifter til receptioner i forbindelse med jubilæer kan indenfor passende rammer afholdes af kommunen.

Fødselsdage vil i langt de fleste tilfælde være en privatsag, og receptioner i den anledning må derfor ske for egen regning. Det er imidlertid ikke udelukket, at en rund fødselsdag kan markeres med et passende arrangement i kommunalt regi, hvis der f.eks. er tale om en ansat eller en politiker, der på markant vis tegner kommunen udadtil, og hvor en markering over for omverdenen findes hensigtsmæssig. Det vil i forhold til de ansatte være den adm. direktør for den pågældende forvaltning, der tager stilling til, om kommunen skal afholde udgiften hertil og i forhold til politikerne, Formanden for Borgerrepræsentationen."

28-10-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 15871

Dokumentnummer i F2
2104986

Sagsnummer eDoc
2022-0324303

Sagsbehandler
Liza Lund Højgaard Jensen

Kommunens politik for repræsentation m.v. er vedlagt.

Herudover er det hovedreglen, at en kommune ikke må låne lokaler ud til hverken borgere, ansatte eller virksomheder.

Kommunalfuldmagtsreglerne indebærer, at de opgaver, som kommunen ønsker at varetage eller støtte, skal være af en vis nytte for kommunens indbyggere, og at der ikke må ydes støtte til enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder uden specifik hjemmel i lovgivningen.

Denne regel kan fraviges, hvis kommunen selv har interesse i at låne lokalerne ud.

En kommune kan låne lokaler ud til aktiviteter, som kommunen selv vil kunne udføre. Det følger af kommunalfuldmagtsreglerne og betyder, at den, der låner lokalerne, kun må beskæftige sig med aktiviteter, som kommunen også kan varetage. Det kan f.eks. være kultur- og fritidsaktiviteter.

En kommune må også under visse betingelser udleje lokaler mod betaling, fx hvis kommunen har lokaler, som den ikke bruger i kortere eller længere tid, så kan den i begrænset omfang udleje lokalerne. Udlejning skal ske til markedsprisen, da kommunen ellers risikerer at udkonkurrere private aktører på markedet.

I en nyere udtalelse har Ankestyrelsen udtalt sig om en kommunes udlån af lokaler til ansatte i kommunen¹.

Det fremgår af udtalelsen, at det efter kommunalfuldmagtsreglerne ikke er en kommunal opgave at udlåne/udleje lokaler til arrangementer uden en kommunal interesse. Det følger af kommunalfuldmagtsreglerne, at en kommune alene er forpligtet til at stille de ydelser til rådighed for sine ansatte, som kommunen er forpligtet til i henhold til de aftalte løn- og ansættelsesvilkår. Af udtalelsen fremgår det også, at lokaler ikke må udlånes til fester, som almindeligvis vil blive afholdt i privat regi, fx fødselsdage, bryllupper og andre fejring, herunder arrangementer, der ellers ville være afholdt hos en privat aktør.

Det kan til slut oplyses, at i forbindelse med en tilsynssag om udlån af lokaler på Københavns Rådhus blev kommunens administrationsgrundlag om udlån af lokaler på Rådhuset ændret. Der henvises til denne beslutning: [Rammer og retningslinjer for udlån mv af lokaler på Københavns Rådhus | Københavns Kommunes hjemmeside \(kk.dk\)](#) og [Justering af retningslinjer for udlån af lokaler på Københavns Rådhus | Københavns Kommunes hjemmeside \(kk.dk\)](#)

¹ [Udtalelse fra Ankestyrelsen \(ast.dk\)](#)

Vedlagt er desuden en artikel fra det kommunale tilsyn om kommuners udlån og udlejning af lokaler.

Venlig hilsen
Christina Ekmann
Chefjurist

Politik for repræsentation mv.

Sagsnr.
2010-120236

Dokumentnr.
2011-881497

I det følgende redegøres for Københavns Kommunes politik for repræsentation m.v. Politikken fastsætter den overordnede ramme dels for afholdelse af repræsentationsudgifter og dels for, hvornår deltagelse i eksterne repræsentative arrangementer kan finde sted.

I politikken angives de parametre, som i en konkret situation er afgørende for, hvorvidt udgiftsafholdelse og repræsentation m.v. kan finde sted. I tvivlstilfælde kan der rettes henvendelse til Borgerrepræsentationens Sekretariat, som vil kunne rådgive om den konkrete vurdering i forhold til politikerne og CFØ/HR, som vil kunne rådgive om vurderingen i forhold til de ansatte.

Politikken omfatter repræsentation m.v., som sker med det formål at varetage kommunens interesser, herunder af politikerne som led i deres hverv som medlem af Borgerrepræsentationen eller af ansatte som led i driften m.v. af kommunens virksomhed og administration.

Den enkelte forvaltning kan udarbejde interne retningslinjer og forretningsgange for repræsentation og for afholdelse af repræsentationsudgifter for sine medarbejdere med henblik på implementering og præcisering/supplering af politikken.

I forhold til modtagelse af gaver m.v. er dette reguleret i cirkulære nr. xx. Cirkulæret retter sig mod kommunens medarbejdere. Københavns Kommune er som arbejdsgiver retlig forpligtet til at påse, at medarbejderne overholder de gældende regler for modtagelse af gaver og reagere på eventuelle overtrædelser.

1. Repræsentation mv. med kommunen som vært eller som gavegiver

Kommunen kan være vært for repræsentative arrangementer eller møder med bespisning, som har en kommunal interesse enten som en del af den kommunale virksomhed og administration eller som landets hovedstad, og såfremt det er økonomisk forsvarligt. Kommunen kan endvidere afholde udgifter til receptioner og gaver m.v. i det omfang, det sker som led i varetagelsen af en kommunal interesse, og det er økonomisk forsvarligt.

1.1. Afholdelse af repræsentationsudgifter

Kommunen kan afholde udgifter til repræsentation m.v., herunder til gaver til eksterne parter inden for følgende rammer:

1.1.1. Definition af en repræsentationsudgift

En repræsentationsudgift er en udgift,

- a. som afholdes med et repræsentativt formål for øje, hvor

- b. kommunen er henholdsvis vært eller giver og forudsætter,
- c. at arrangementet, som repræsentationsudgiften vedrører, hovedsageligt sker med deltagelse af personer, der *ikke er knyttet til kommunen*, eller såfremt der er tale om gavegivning, at dette sker til personer, der *ikke er knyttet til kommunen*.

1.1.2. Betingelser for afholdelse af repræsentationsudgifter

Udgifter til repræsentation kan alene afholdes,

1. hvis der er tale om varetagelse af et kommunalt formål, og
2. hvis udgiften kan anses for at være økonomisk forsvarlig.

Ad 1 Kommunalt formål

Der vil foreligge en kommunal interesse, såfremt afholdelse af udgiften har til formål at øge kendskabet til og velvilligheden over for kommunen, herunder indgå aftaler, knytte forbindelser eller bevare forbindelser, f.eks. i forbindelse med forretningsmæssige samarbejder m.v., der på kort eller lang sigt er i kommunens interesse, samt som led i kommunens varetagelse af rollen som landets hovedstad.

Kommunen har et vidt skøn i forhold til at vurdere, hvorvidt der foreligger en kommunal interesse i afholdelsen af repræsentationsudgifter.

Ad 2 Økonomisk forsvarlig

Afholdelse af repræsentationsudgifter skal være i overensstemmelse med grundsætningen om økonomisk forsvarlighed og må således ikke gå videre, end hvad den kommunale interesse tilsiger, herunder at der er et rimeligt forhold imellem udgiften og formålet. Ved vurderingen heraf skal der lægges vægt på omfanget og karakteren af det arrangement el. lign., som repræsentationsudgiften vedrører.

Hyppigheden af arrangementerne el.lign., som repræsentationsudgiften vedrører, kan endvidere inddrages i vurderingen af, hvorvidt udgiftsafholdelsen er økonomisk forsvarlig.

Repræsentationsudgiften skal endelig have forbindelse til vedkommendes ressortområde eller kommunale hverv.

Borgerrepræsentationen har vedtaget et bevillingsniveau, der sikrer fleksibilitet og smidighed i forbindelse med tilrettelæggelsen af såvel administrationen af bevillingerne som af tillægsbevillingsproceduren. Borgerrepræsentationen har derfor ikke taget bevillingsmæssig stilling til omfang og indhold af budgetposterne til repræsentation i forhold til den enkelte situation eller begivenhed.

1.2. Ledsagere

Ledsagere kan medtages i det omfang det som følge af arrangementets karakter er naturligt at medtage en privat ledsager.

1.3. Udgifter i forbindelse med driftsmæssige samarbejder m.v.

Københavns Kommune har mange eksterne samarbejdsrelationer, herunder med KL, staten, kommuner, kommunale selskaber, forretningsforbindelser, advokater, revisorer, konsulentfirmaer, entreprenører, IT-udbydere, o.a. Sådanne samarbejder kan naturligt indeholde møder med bespisning i forbindelse med varetagelsen af kommunens interesser og styrkelsen af samarbejdet.

Kommunen kan efter omstændighederne og indenfor rammerne af økonomisk ansvarlighed afholde udgifter hertil. Dog skal der udvises tilbageholdenhed i forbindelse med bespisninger m.v., der har tæt sammenhæng med eksempelvis kontraktindgåelser.

1.4. Bespisning

Kuvertprisen må bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Det skal således være afpasset efter det konkrete arrangements formål og indhold i øvrigt. F.eks. vil en frokost med kun en enkelt ekstern embedsmand som gæst ikke retfærdiggøre det samme forbrug som f.eks. en middag med flere prominente gæster i forbindelse med et internationalt arrangement.

Det er relevant at lægge vægt på den samlede pris (kuvertpris), ligesom det efter omstændighederne kan være relevant at foretage en konkret vurdering af deludgifterne (mad, drikkevarer etc.).

1.5. Fødselsdage og jubilæer

Udgifter til receptioner i forbindelse med jubilæer kan indenfor passende rammer afholdes af kommunen.

Fødselsdage vil i langt de fleste tilfælde være en privatsag, og receptioner i den anledning må derfor ske for egen regning. Det er imidlertid ikke udelukket, at en rund fødselsdag kan markeres med et passende arrangement i kommunalt regi, hvis der f.eks. er tale om en ansat eller en politiker, der på markant vis tegner kommunen udadtil, og hvor en markering over for omverdenen findes hensigtsmæssig. Det vil i forhold til de ansatte være den adm. direktør for den pågældende forvaltning, der tager stilling til, om kommunen skal afholde udgiften hertil og i forhold til politikerne, Formanden for Borgerrepræsentationen.

1.6. Tiltrædelses- og fratrædelsesreceptioner

Tiltrædelsesreceptioner er relativt sjældent forekommende. Den ansattes organisatoriske placering og kontaktflade eller politikerens funktion kan imidlertid efter en konkret vurdering begrunde, at kommunen afholder udgifter hertil. Det vil i forhold til de ansatte i

givet fald være den adm. direktør for den pågældende forvaltning, der tager stilling til, om receptionen skal afholdes for kommunens regning og i forhold til politikerne, Formanden for Borgerrepræsentationen.

Fratrædelsesreceptioner kan i videre omfang end tiltrædelsesreceptioner finde sted på kommunens regning under hensyn til medarbejderens organisatoriske placering eller politikerens funktion, ansættelsestid/funktionsperiode og begrundelsen for fratrædelsen/funktionens ophør.

1.7. Gavegivning

Der kan gives gaver i repræsentativt øjemed. Størrelsen af gaven skal modsvare den kommunale interesse og være økonomisk forsvarlig.

2. Deltagelse i eksterne arrangementer med repræsentativt formål

Borgerrepræsentationens medlemmer og ansatte i Københavns Kommune - hovedsageligt på direktions- eller kontorchefniveau – inviteres til arrangementer, hvor deltagelsen helt eller delvist tjener et kommunalt repræsentativt formål. Den kommunale interesse kan være at knytte eller bevare forbindelser, der er i kommunens interesse eller som følge af kommunens rolle som landets hovedstad. Det drejer sig fx om arrangementer i anledning af en virksomheds jubilæum, et årsmøde i en interesseorganisation, en indvielse, sports- og kulturbegivenheder, EU-topmøder eller festlige begivenheder i anledning af officielle – herunder kongelige – besøg og mærkedage. Disse arrangementer er kendetegnet ved, at de ikke er målrettet den enkelte politiker eller medarbejder.

Kommunens politikere og medarbejdere på kontorchefniveau og derover kan deltage i sådanne arrangementer i begrænset omfang, også selv om arrangementet udelukkende består af f.eks. en frokost eller et kulturelt indslag. Øvrige medarbejdere kan deltage i sådanne arrangementer efter aftale med vedkommendes nærmeste chef.

Det forudsættes i alle tilfælde, *at* de pågældende personer alene optræder ved arrangementet som repræsentanter for kommunen, *at* arrangementet ikke tilsiger at yde de pågældende personer en gave, *at* arrangementet ikke i sit omfang og karakter overstiger, hvad der må anses for sædvanligt og begrundet, og *at* den pågældende person ved sin deltagelse ikke påtager sig usaglige forpligtelser over for arrangøren, skaber forventninger om en bestemt stillingtagen fremover eller udsætter sig for begrundet mistanke om ikke herefter at ville varetage deres kommunale opgaver på en saglig og upartisk måde.

Udenfor området for kommunal repræsentation kan kommunen ikke administrere invitationer m.v., som sendes fra eksterne til kommunens politikere og ansatte, eksempelvis ved at stå for tilmeldinger til det pågældende arrangement.

2.1. Privat ledsager

Det er muligt at medtage en ledsager til arrangementer, hvor det efter indbydelsen eller arrangementets karakter er naturligt at medtage en privat ledsager.

3. Eksempler

Repræsentation	Når:
Forplejning (på Rådhuset eller på restaurant m.v.) i forbindelse med arrangementer og møder m.v. ¹	der er deltagelse af eksterne gæster og samarbejdspartnere m.v., og såfremt forplejningen primært tjener et repræsentativt formål, eller såfremt den udgør selve rammen for arrangementet eller mødet
Gaver (vin, blomster etc.)	det er til eksterne samarbejdspartnere, tidligere ansatte eller BR-medlemmer m.v., og såfremt gavegivningen tjener et repræsentativt formål
Lovlige udgifter, men udenfor området for repræsentation	Fordi;
Intern forplejning	det ikke tjener et repræsentativt formål, og fordi der ikke er ekstern deltagelse
Direkte interesse-repræsentation, f.eks. 6-bymøder eller politiske forhandlinger med staten om investeringer i infrastruktur	formålet ikke er repræsentativt
Eksterne arrangementer med repræsentativt formål	
Borgmestrene inviteres til gallaforestilling i Det Kongelige Teater i anledning af Dronningens 40-års jubilæum	
Medlemmer af Kultur- og Fritidsudvalget inviteres til en forestilling i et af byens teatre	
Overborgmesteren, borgmesteren for Teknik – og Miljøforvaltningen, og de administrerende direktører for disses forvaltninger inviteres til en heldagsbesigtigelse af byudviklingsprojekter i Nordhavn med efterfølgende middag af Udviklingssekretariatet By og Havn I/S	
Økonomiudvalget inviteres til Malmø af borgmesteren for at drøfte Øresundssamarbejdet København og Malmø imellem. Dagen slutter af med overværelse af en fodboldkamp	

¹ Forplejning for BR-medlemmerne er reguleret i indstilling om brug af Rådhuset godkendt af BR den 15. juni 2011.

Arrangementer m.v. uden repræsentativt formål
BR-medlemmerne inviteres til Georg Michael koncert i Parken
En direktør inviteres af et it-firma på en flerdages tur til udlandet, som led i firmaets kundepleje

Artikel: Kommuners udlån og udlejning af lokaler

Ankestyrelsen har udtalt sig om Københavns Kommunes udlån og udlejning af lokaler på rådhuset – hvad siger reglerne?

Af specialkonsulent Dorthe Langelund

[Denne artikel er en del af nyhedsbrevet Nyt fra Ankestyrelsen nr. 3, 2018. Bemærk, at vi ikke opdaterer indholdet efter juni 2018.](#)

Artiklen her er en kort gennemgang af kommunernes muligheder for at udlåne og udleje lokaler efter kommunalfuldmagtsreglerne. Kommunalfuldmagtsreglerne er de almindelige kommunalretlige grundsætninger om, hvilke opgaver kommunerne må varetage.

Vi skriver om emnet, fordi Ankestyrelsen den 7. maj 2018 har udtalt sig om Københavns Kommunes udlån og udlejning af lokaler på rådhuset. Artiklen slutter med en kort beskrivelse af sagen og et link til udtalelsen.

Kommuners udlån af lokaler

Hovedreglen er, at en kommune ikke må låne lokaler ud til borgere og virksomheder. Det skyldes, at kommunen – igen som hovedregel - ikke må begunstige enkeltpersoner, grupper af enkeltpersoner og private erhvervsdrivende, men reglen kan fraviges, hvis kommunen selv har interesse i at låne lokalerne ud.

En kommune kan låne lokaler ud til aktiviteter, som kommunen selv vil kunne udføre. Det følger af kommunalfuldmagtsreglerne, og betyder at den, der låner lokalerne, kun må beskæftige sig med aktiviteter, som kommunen også kan varetage. Her er nogle eksempler:

Kultur- og fritidsaktiviteter

En kommune kan udlåne et lokale eller et areal, hvis det skal bruges til en koncert. Det er som nævnt en betingelse, at arrangøren af koncerten kun har opgaver, som kommunen selv vil kunne udføre. Hvis formålet med koncerten er at tjene penge, må kommunen ikke udlåne lokalet eller arealet. Den kan dog udleje til markedsprisen

En kommune kan for eksempel også stille en idrætshal gratis til rådighed for amatøridræt.

Partipolitiske aktiviteter

En kommune kan udlåne lokaler til politiske debatmøder. Kommunen må dog ikke give bestemte partier eller medlemmer af kommunalbestyrelsen fortrinsret.

Dannelse af foreninger

En kommune kan også låne lokaler ud til dannelse af foreninger, der har aktiviteter, som kommunen ikke selv kan varetage. Det skyldes, at en kommune gerne må støtte et aktivt

foreningsliv blandt borgerne. Kommunen støtter her selve dannelsen af foreningen - ikke foreningens aktiviteter.

Kommuners udlejning af lokaler mod betaling

En kommune må som hovedregel ikke drive erhvervsvirksomhed. Det betyder blandt andet, at kommunen ikke må leje lokaler ud til aktiviteter, som kommunen ikke selv kan varetage. Der er dog nogle undtagelser, og dem kan du læse om her.

Overskudskapacitet

Hvis en kommune har lokaler, som den ikke bruger i kortere eller længere tid, kan den i begrænset omfang leje lokalerne ud. En kommune ejer så mange bygninger og lokaler, at udlejningen kunne blive en meget omfattende aktivitet og dermed et problem for det private erhvervsliv. Derfor skal kommunens udlejning være i begrænset omfang og til markedsprisen.

Accessorisk virksomhed

Det er tilladt for kommunen at eje og drive for eksempel et musikhus. Kommunen kan også eje en restaurant i musikhuset, selv om det normalt ikke er en kommunal opgave at eje en restaurant. Restauranten er noget, der følger med musikhuset – det er det, der kaldes accessorisk. Kommunen må dog ikke drive restauranten, så restauranten skal udlejes til markedsprisen, hvis det er muligt.

Eksempler på andre undtagelser

En kommune kan udleje et idrætsanlæg til en professionel sportsklub til markedsprisen. Det er nemlig en lovlig kommunal opgave at fremme idræt og tilgodese borgernes interesse i at kunne se for eksempel fodboldkampe.

Der er også tradition for, at kommuner mod betaling kan stille kommunale lokaler til rådighed for private fester og sammenkomster, hvor borgerne selv sørger for serveringen. Alternativet må ikke være en fest på en kro eller en restaurant, men en familiefest i hjemmet. Betalingen skal mindst svare til kommunens omkostninger ved at udleje lokalet.

Ankestyrelsens sag om udlån af lokaler på Københavns Rådhus

Ankestyrelsen har rejst en tilsynssag om Københavns Kommunes gratis udlån af Rådhushallen til medlemmer af Borgerrepræsentationen til private formål. Baggrunden er pressens omtale af sagen.

Københavns Kommune har sendt en redegørelse for sagen til Ankestyrelsen. Der står, at medlemmer af Borgerrepræsentationen har haft mulighed for gratis at låne et lokale på rådhuset til en bryllupsreception. Ankestyrelsen har den 7. maj 2018 udtalt, at det ikke er i overensstemmelse med reglerne om vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Ankestyrelsen har også udtalt, at det ikke er i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne, fordi udlejning af lokaler, som kommunen ikke selv skal bruge, skal ske til markedsprisen.

Kommunens praksis er stoppet, og er ikke mere en del af dens administrationsgrundlag. Derfor har Ankestyrelsen afsluttet sagen.

[Læs hele udtalelsen i nyhedsbrevet for maj 2018](#)

Sidst opdateret 17.11.2020

Ring: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Adresse: Ankestyrelsen, 7998 Statservice

Mail: ast@ast.dk

Sikker mail: sikkermail@ast.dk

Tilgængelighedserklæring

